

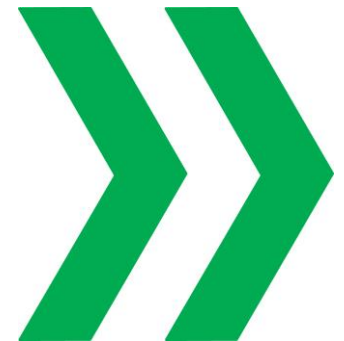
აუდიტის კომიტეტი: ორგანიზაციის ღირებულების ზრდის საშუალება

ჯარეთ დეკერი
ფინანსური ანგარიშგების რეფორმის ცენტრის უფროსი

თბილისი, 25 ოქტომბერი, 2018

CFRR >>

**Centre for Financial
Reporting Reform**

განსახილველი თემები

- » აუდიტის კომიტეტის მისია
- » მოკლე ისტორია აუდიტის კომიტეტის მოთხოვნების შესახებ
- » აუდიტის კომიტეტის როლები და პასუხისმგებლობები
- » ეფექტური აუდიტის კომიტეტის შექმნა
- » აუდიტის კომიტეტის ურთიერთქმედება
- » წამყვანი პრაქტიკა და ტენდენციები
- » როლზე ფოკუსირება ფინანსურ ანგარიშგებაში

აუდიტის კომიტეტის მისია

- » შექმნილია შიდა კონტროლთან და კორპორაციულ ანგარიშგებასთან, მათ შორის ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული ორგანიზაციული პროცესების და პროცედურების სიმტკიცის მიმართ ნდობის ამაღლების მიზნით
- » აუდიტის კომიტეტის წევრები შერჩეულნი არიან დირექტორთა საბჭოს დამოუკიდებელი წევრებისგან, ხოლო კომიტეტის თავმჯდომარის არჩევა წარმოებს კომიტეტის წევრებისგან.
- » აუდიტის კომიტეტი საბჭოს აძლევს „დამოუკიდებელ“ რწმუნებას თავისი კონტროლის და მონიტორინგის როლის საშუალებით. ზოგიერთი პასუხისმგებლობა, რომელსაც საბჭო აკისრებს აუდიტის კომიტეტს, მოიცავს დამოუკიდებელ რწმუნებას შემდეგის შესახებ:
 - » ფინანსური ანგარიშგების და ინფორმაციის გამჟღავნების გამჭვირვალობა და სიზუსტე
 - » გარე და შიდა აუდიტის ფუნქციების ეფექტურობა
 - » შიდა აუდიტის და შიდა კონტროლის სისტემების სიმტკიცე
 - » თაღლითობის საწინააღმდეგო, ეთიკის და შესაბამისობის სისტემების ეფექტურობა
 - » ინფორმირების მექანიზმის ფუნქციონირების შეფასება

მოკლე ისტორია აუდიტის კომიტეტის მოთხოვნების შესახებ

Year	Regulator/Agencies	Requirements/Recommendations
1967	<ul style="list-style-type: none">AICPA	<ul style="list-style-type: none">Recommended that all publicly owned companies have audit committees
1972	<ul style="list-style-type: none">SEC	<ul style="list-style-type: none">Recommended that registrants create audit committees of their board of directors
1978	<ul style="list-style-type: none">New York Stock Exchange	<ul style="list-style-type: none">Required that listed companies establish audit committees comprising independent directors
1992	<ul style="list-style-type: none">Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)	<ul style="list-style-type: none">Issued the “internal control integrated framework”
1999	<ul style="list-style-type: none">Blue Ribbon Committee	<ul style="list-style-type: none">Made ten recommendations for improving audit committees’ effectiveness
2002	<ul style="list-style-type: none">Sarbanes-Oxley Act	<ul style="list-style-type: none">Increased audit committees’ responsibilities and authorities

საუდიტის კომიტეტის შექმნა

Establishment

- » The board should form a committee of independent directors to perform the role of the Audit Committee (AC)
- » The board should establish written terms of reference for AC that should provide clear understanding of the AC's role

Composition and qualification

- » The AC should consist of a minimum three members appointed by the board
- » All members with financial or accounting expertise. Legal and other skills as needed
- » Should have sound judgment, objectivity, management experience

Audit Committee

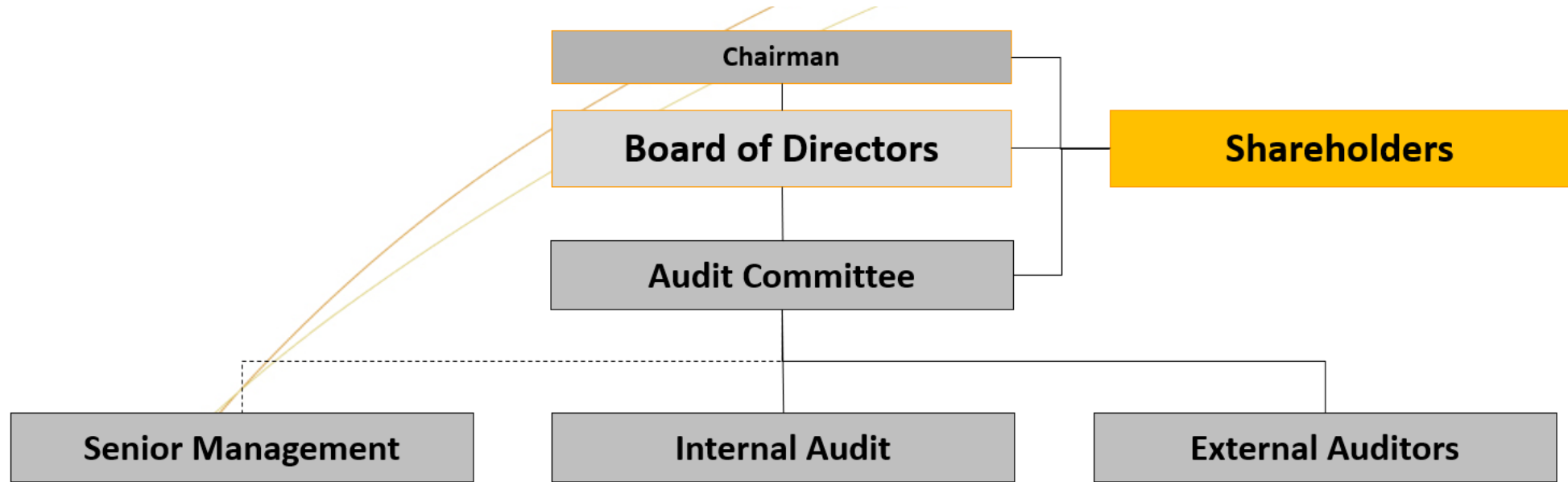
Independence of AC members

- » No AC member should be employed in an executive position in the bank or its subsidiaries
- » Members should not be directly responsible for or part of any committee involved in the management functions of the bank

Term, meeting frequency and other

- » Term of AC members must be co-terminous with that of Board members
- » AC will meet at least on a quarterly basis
- » AC will also meet at least once in absence of management
- » Quorum will be 50% of the members, subject to a minimum of 2 members

აუდიტის კომიტეტი კორპორაციულ იერარქიაში

დანიშვნის სანიმუშო პრაქტიკა

» **Appointment of committee members**

- Acceptable: By board chairman, or
- Better: By board as a whole, or
- ~~snipping~~ Best practice: By Governance and nominations committee, *with full board ratification of committee members*

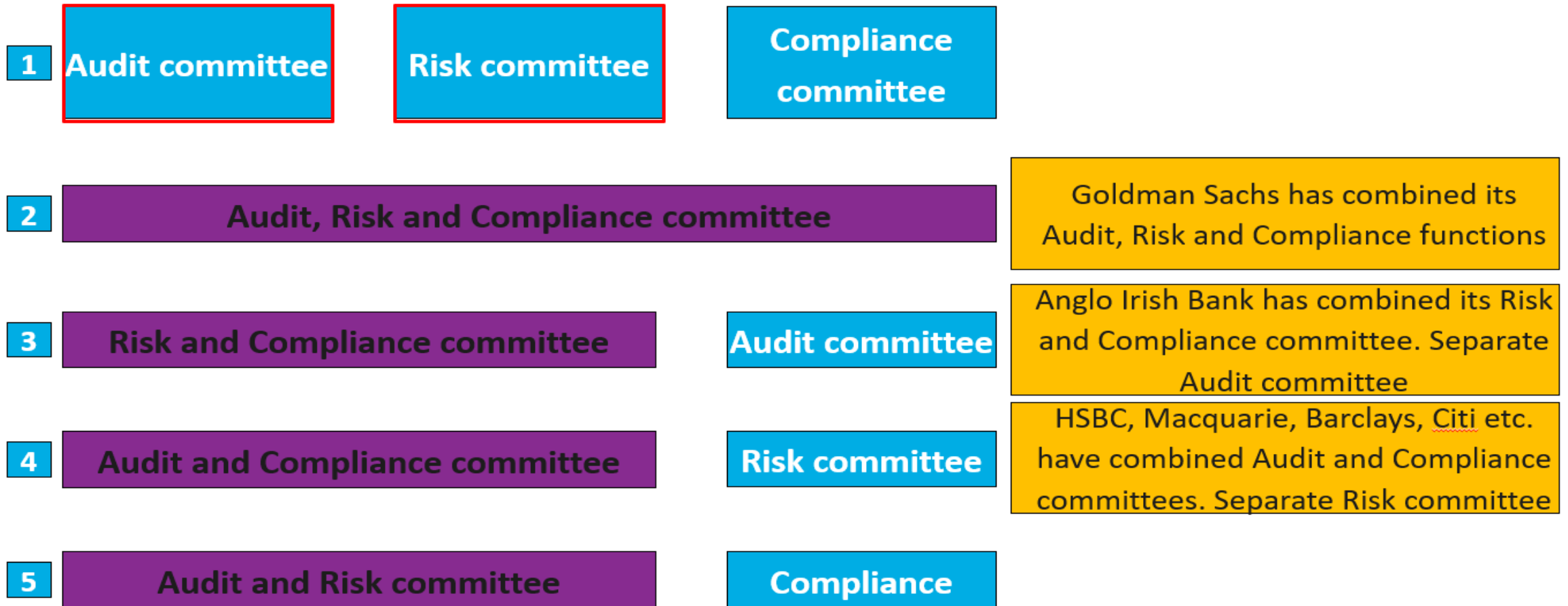
» **Ideally no management (e.g., CEO) or controlling shareholder influence in nominations to committee**

» **One-year, renewable terms**

» **Term should be same as that of Board members**

» **Leading Practice: Appointed by independent members of the board**

განსხვავებული მიდგომები კომიტეტის სტრუქტურის მიმართ

აუდიტის კომიტეტის ამოცანები

Financial Statements : Reviews the integrity of the financial statements, and endorses and reviews accounting policies in use

Internal Control : Reviews the bank's systems of internal control

Internal Audit : Reviews the effectiveness of internal audit

External Audit : Oversees external audit independence, work and engagement

Compliance : Reviews legal and regulatory compliance

Coordination : Act as central coordination point for investigation of complaints relating to financial statements, compliance & internal controls

Reporting to the Board: Provides regular updates to the board, alerts board to the problem and pursues and resolves areas of concern

აუდიტის კომიტეტის ტიპური საქმიანობები

Evaluate the internal and independent audit processes

- » Coordination of internal and independent audit effort and definition of responsibilities
- » Independent auditors
- » Internal audit department

Risk Management

- » Risk management policy document
- » Effectiveness of risk management systems

Assess Processes relating to control environment

- » Compliance with code of ethical conduct
- » Control policies and procedures
- » Internal and independent auditor control observations and recommendations

Audit committee structure

- » Update charter
- » Assess audit committee performance

Oversee financial reporting

- » Financial statements and earnings releases
- » Periodic reports and findings
- » Management overview of financial results for period/year
- » Accounting policies

Assess current trends

- » Industry and market updates
- » Review financial community expectations
- » Information technology changes

გავრცელებული მიმართულებები

Frequency	Audit Committee Topic
External auditors	
Mandatory	<ul style="list-style-type: none"> Recommend appointment and review performance Approve audit fees and terms of engagement Consider policy in relation to non-audit services Consider objectivity/independence and obtain confirmation from auditor Review audit plan, scope of work, and receive update
Mandatory	Review external audit findings
As required	Discuss appropriateness of accounting policies, estimates and judgments
As required	Discuss external auditors views on control environment including fraud and risk management
As required	Discuss with auditor in absence of executives and management
As required	Ongoing communication (written/oral) of external auditor with audit committee
Internal auditors	
Mandatory	Approve appointment of Head of Internal Audit (on recruitment)
Mandatory	Review internal audit plan
As required	Review significant internal audit reports and findings
As required	Discuss with auditor in absence of executives and management

 = Mandatory

 = As required

Source: Audit Committee Institute – Practical Guide – Appendix 5

აუდიტის კომიტეტის აუცილებელი უფლებამოსილებები

ურთიერთობა აქციონერებთან

აუდიტის კომიტეტი:

- » განიხილავს ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნების და გაცემის პრაქტიკას
- » ყოველწლიურად ახდენს ანგარიშგებას აქციონერების წინაშე თავისი საქმიანობის შესახებ მაგ. წესდება, წევრები, შეხვედრების რაოდენობა და დასწრება
- » აქციონერებისთვის წარდგენილ ანგარიშში შედის:
 - » თუ როგორ ახდენს კომიტეტი გარე აუდიტორის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფას
 - » სამართლებრივი დავა და სხვა რისკები
 - » ინფორმაცია შიდა კონტროლის, შიდა აუდიტის და შესაბამისობის შესახებ
- » კომიტეტის თავმჯდომარე უშუალოდ უნდა იყოს ხელმისაწვდომი აქციონერებისთვის (მაგ. უპასუხოს შეკითხვებს აქციონერთა საერთო კრებაზე)

საბჭოსთან ურთიერთობა

აუდიტის კომიტეტი:

- » არის საბჭოს დამხმარე და არა მისი ჩამნაცვლებელი
- » ზოგადად მას არ აქვს აღმასრულებელი ძალაუფლება, ე.ი. გადაწყვეტილებებს უკან აწვდის საბჭოს დასამტკიცებლად
- » მოქმედებს დასახული ამოცანების და შეზღუდვების შესაბამისად
- » ამზადებს წერილობით ანგარიშებს ან ოქმებს ყოველი სხდომის შემდეგ საბჭოსთვის წარსადგენად
- » საბჭოსთვის წერილობით ამზადებს წლიურ ანგარიშს

ურთიერთობა ხელმძღვანელობასთან

- შიდა აუდიტის უფროსის (CIA), შესაბამისობის შიდა ოფიცრის (CCO) და რისკების დირექტორის (CRO) ორმაგი ანგარიშგება და მათთან შეუფერხებელი წვდომა
- რეგულარული დიალოგი რისკების დირექტორთან (CFO)
- ხელმძღვანელობას საშუალებას აძლევს:
 - » ახსნას არსებული გაჭიანურება შიდა/გარე აუდიტის და საზედამხედველო საკითხების მოგვარებაში
 - » ახსნას თუ რატომ იქნა არჩეული კონკრეტული სააღრიცხვო პრაქტიკა კომპანიის პროდუქტებისთვის
 - » რატომ წამოიჭრა პრობლემები/კონფლიქტები სხვადასხვა მიმართულების აუდიტის დროს
 - » დახმარება გაუწიოს კომიტეტს კომპანიის საქმიანობის გარკვეული ასპექტების განმარტებით

ურთიერთობა შიდა აუდიტთან

აუდიტის კომიტეტი :

- » ამტკიცებს შიდა აუდიტის წესდებებს და გეგმას
- » უზრუნველყოფს, რომ შიდა აუდიტს ჰქონდეს საჭირო უნარები, რესურსები და წვდომა
- » განიხილავს შიდა აუდიტის ანგარიშებს და მენეჯმენტის რეაგირებას
- » აფასებს შიდა აუდიტის ეფექტურობას
- » შიდა აუდიტი უშუალოდ ანგარიშვალდებულია აუდიტის კომიტეტის წინაშე
- » უნდა შეხვდეს შიდა აუდიტის უფროსს წელიწადში ერთხელ მაინც მენეჯმენტის დასწრების გარეშე

ურთიერთობა გარე აუდიტორთან

კომიტეტი მართავს ურთიერთობას გარე აუდიტორთან. ის:

- » იძლევა რეკომენდაციას გარე აუდიტორების დანიშვნასთან და გათავისუფლებასთან დაკავშირებით
- » განიხილავს ყოველწლიურად გარე აუდიტორების კვალიფიკაციას, დამოუკიდებლობას, გამოცდილებას და რესურსებს და ეფექტურობას
- » გარე აუდიტორის გადადგომის შემთხვევაში იკვლევს მიზეზებს და იღებს გადაწყვეტილებას თუ რა ღონისძიება განხორციელდეს
- » ამზადებს გარე აუდიტორთან გარიგების და ანაზღაურების პირობებს საბჭოს მიერ განსახილველად და აქციონერების მიერ დასამტკიცებლად
- » თანხმობას აცხადებს გარიგების წლიურ წერილთან დაკავშირებით
- » განიხილავს გარე აუდიტორის ჰონორარს და აუდიტის მასშტაბს, საჭიროების შემთხვევაში შემდგომი სამუშაოს განხორციელების მოთხოვნით
- » ამტკიცებს - გამონაკლის შემთხვევებში - გარე აუდიტორისთვის შემდგომი სამუშაოს დავალებას

ურთიერთობა გარე აუდიტთან

ასს 260 აუდიტორებისაგან მოითხოვს კომუნიკაციას აუდიტის კომიტეტთან შემდეგ სფეროებთან დაკავშირებულ საკითხებზე:

- » აუდიტორის პასუხისმგებლობა საყოველთაოდ აღიარებული აუდიტის სტანდარტებიდან გამომდინარე
- » მნიშვნელოვანი აღრიცხვის პოლიტიკა
- » მენეჯმენტის დასკვნები და ბუღალტრული გათვლები
- » მნიშვნელოვანი აუდიტორული კორექტირებები
- » აუდიტორების პასუხისმგებლობა სხვა ინფორმაციაზე დოკუმენტებში რომლებიც შეიცავს აუდიტორულ ფინანსურ ანგარიშგებებს
- » უთანხმოება მენეჯმენტთან
- » მენეჯმენტის კონსულტაცია სხვა აუდიტორებთან (ასეთების არსებობის შემთხვევაში)
- » მენეჯმენტთან განხილული ძირითადი საკითხები
- » აუდიტის განხორციელებაში არსებული სირთულეები

წყარო: იხ. Deloitte – Audit Committee Leading Practices and Trends (მაისი, 2010)

კავშირი შესაბამისობასთან

აუდიტის კომიტეტი :

- » განიხილავს ბანკის სისტემის და პროცესების ეფექტურობას შესაბამის კანონებთან და რეგულაციებთან შესაბამისობის მონიტორინგის მიზნით
- » განიხილავს შესაბამისობის სისტემებს და პროცედურებს ბანკის შიგნით, რომ განახორციელოს მონიტორინგი, კერძოდ, აქვს თუ არა ადგილი საბჭოს წინაშე ინფორმაციის გამჟღავნებას ოპერაციული და არასაფინანსო რისკების შესახებ.
- » იღებს ინფორმაციას და ახდენს წამოჭრილი, შესამოწმებელი საკითხების მონიტორინგს. ახდენს ანგარიშგებას საბჭოს და მენეჯმენტის წინაშე ასეთ საკითხებზე და უზრუნველყოფს, რომ არსებობდეს სათანადო მექანიზმები აღნიშნულ საკითხებზე რეაგირებისთვის

სხვა ურთიერთქმედება

აუდიტის კომიტეტი ასევე მუშაობს:

- » ფინანსურ დირექტორთან – აძლევს რჩევას ფინანსური ანგარიშგების საკითხების და დასკვნების შესახებ
- » გარე აუდიტის პარტნიორთან – იძლევა რეკომენდაციას ფინანსური ანგარიშგებების სიზუსტის, დაშვებების მიზანშეწონილობის და აღრიცხვის მიდგომის შესახებ
- » შიდა აუდიტის უფროსთან – აწვდის რწმუნებას შიდა კონტროლის სტრუქტურის სიმტკიცის შესახებ
- » რისკების დირექტორთან – აწვდის ინფორმაციას კომიტეტს ბანკის რისკის პროფილის შესახებ
- » შესაბამისობის შიდა ოფიცერთან – აწვდის კომიტეტს განახლებულ ინფორმაციას საზედამხედველო შესაბამისობის შესახებ მთელი ბანკის მასშტაბით
- » კომპანიის მდივანთან – გეგმავს დამატებით ტექნიკურ დახმარებას საჭიროებიდან გამომდინარე

მოწინავე პრაქტიკა და ტენდენციები

<p>კომიტეტის დინამიკა</p>	<ul style="list-style-type: none"> » ფოკუსირება კომიტეტის შემადგენლობაზე დამოუკიდებლობის, ფინანსური ცოდნის, ბიზნესის ან ხელმძღვანელობის მიმართულებით ფართო გამოცდილების და ჩანაცვლების დაგეგმვის ჩათვლით » აუდიტის კომიტეტში ოთხი ან ხუთი წევრის არსებობა ჩვეულებრივ ყველაზე ეფექტურად ითვლება » კომიტეტის ყოველწლიური თვითშეფასების განხორციელება » აუდიტის კომიტეტის წევრების პერიოდული როტაციის განხილვა » აუდიტის კომიტეტის ტრენინგებში/ საგანმანათლებლო ღონისძიებებში მონაწილეობა » დამოუკიდებელი კონსულტანტების მოწვევა საჭიროებისამებრ » სხდომებზე დისკუსიის და არა პრეზენტაციების წახალისება » მაღალი დონის მასალებში რუტინული შესაბამისობის საკითხების წარმოდგენის განხილვა
<p>რისკის კონტროლი</p>	<ul style="list-style-type: none"> » ფოკუსირების ზრდა რისკის იდენტიფიკაციაზე და შეფასებაზე » რისკის მონიტორინგის ფორმებზე ან ინსტრუმენტებზე ზედმეტი დამოკიდებულების თავიდან აცილება » პრიორიტეტული რისკების ჩამონათვალის პერიოდული ხელახალი შეფასება » ფოკუსირება ი.ტ. ეტაპებზე და ანგარიშგება მათ მიმართ განსაკუთრებით ი.ტ. ტრანსფორმაციის პროცესში » შესყიდვების განხილვა რისკების, ინტეგრაციის შესაბამისი ეტაპების და ინვესტიციებზე უკუგების ანალიზის ჩათვლით. ასევე, შესყიდვის შემდგომი განხილვა შესყიდვის შესახებ საწყისი დაშვებების სანდოობის შესაფასებლად

წყარო: იხ. Deloitte – Audit Committee Leading Practices and Trends (მაისი, 2010)

მოწინავე პრაქტიკა და ტენდენციები

<p>თვითშეფასება და ეფექტურობის შეფასება</p>	<ul style="list-style-type: none"> » თვითშეფასების განხორციელება გულდასმით და არა შესაბამისობის ღონისძიების სახით » თვითშეფასების შედეგების როგორც კატალიზატორის გამოყენების განხილვა პროცესების, პროცედურების და დღის წესრიგის ხელახალი დაგეგმვის მიზნით » კომუნიკაცია საბჭოსთან ღონისძიებების და რეკომენდაციების შესახებ » აუდიტის კომიტეტის სხდომის მასალები და დღის წესრიგი შესაბამისობაში უნდა იყოს პრიორიტეტულ სფეროებთან: <ul style="list-style-type: none"> ▪ მნიშვნელოვანი მიმართულებების შეტანა თავდაპირველად წინასწარ მასალებში და დღის წესრიგში ▪ განსახილველი საკითხების ჩართვა და დისკუსია და კომენტარების მომზადება ▪ შესაბამისობის საკითხების წარდგენა განსახილველად და მათზე კომენტარების მომზადება ▪ სხდომებს უნდა მოჰყვეს დახურული და კონფიდენციალური სხდომები
<p>შიდა კონტროლის და ფინანსური ანგარიშგების ზედამხედველობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> » ძირითადი კონტროლის და საანგარიშგებო რისკის სფეროების საჭიროებისამებრ გარკვევა » კორპორაციული გადასახადებისთვის ზედამხედველობის ზრდა, ეს არის სფერო სადაც მაღალ-რისკიანი და ძვირადღირებული გადაწყვეტილებები მიიღება » შიდა კონტროლის მნიშვნელობის გამოყენება შეფასების და ანგარიშგების მოთხოვნებთან შესაბამისობის მიღმა » ბუღალტრული აღრიცხვის და ანგარიშგების კომპლექსური სფეროების გარკვევა » მოლოდინი და გარკვევა თუ როგორი გავლენა შეიძლება იქონიოს მიმდინარე ფინანსური ანგარიშგების და რეგულირების ღონისძიებებმა ბანკზე და ინტელექტუალური რესურსების საჭიროებაზე

მოწინავე პრაქტიკა და ტენდენციები

<p>ურთიერთობა დამოუკიდებელ აუდიტორთან</p>	<ul style="list-style-type: none"> » დამოუკიდებელ აუდიტორთან ურთიერთობის წარმართვა და წამყვანი პარტნიორების გაცნობა და მათთან პერიოდული შეხვედრა » მოლოდინების განსაზღვრა კომუნიკაციის ტიპთან და მეთოდთან დაკავშირებით » რეგულარულ დიალოგში მონაწილეობა დაგეგმილი სხდომების გარეთ » წლიური დღის წესრიგის განსაზღვრა დამოუკიდებელ აუდიტორთან და ფოკუსირება დამოუკიდებლობაზე დამტკიცების წინა პროცესის ჩათვლით » ფორმალური შეფასების უზრუნველყოფა და რეგულარული უკუკავშირი
<p>პარტნიორობა ფინანსურ დირექტორთან და მენეჯმენტის სხვა წარმომადგენლებთან</p>	<ul style="list-style-type: none"> » ფოკუსირება ხელმძღვანელობაში არსებულ განწყობაზე, კულტურაზე, ეთიკაზე და ცხელი ხაზის მონიტორინგზე » წლიური შეფასების განხორციელება და ჩართულობა პრობლემების საპროგნოზო იდენტიფიკაციაში » გეგმების გარკვევა აღრიცხვის და ანგარიშგების ახალ მოთხოვნებზე რეაგირებისთვის » მონაწილეობა მენეჯმენტის მიზნების დასახვაში » ჩანაცვლების დაგეგმვის განხილვა ფინანსური დირექტორისა და პერსონალისთვის, საქმიანობის და პერსონალის შეფასება მაღალი პოტენციალის მქონე პერსონალის იდენტიფიკაციის ჩათვლით
<p>სამუშაო (დახურული) სხდომები</p>	<ul style="list-style-type: none"> » რეგულარული სხდომების დაგეგმვა შიდა აუდიტორებთან, დამოუკიდებელ აუდიტორებთან და მენეჯმენტთან » მკაფიო ამოცანების და მოლოდინების წარმოდგენა თითოეული სხდომისთვის და კონკრეტული თემების და კითხვების მომზადება » თითოეული წამოჭრილი პრობლემისთვის პასუხის და გადაწყვეტის გარკვევა

მოწინავე პრაქტიკა და ტენდენციები

<p>ურთიერთობა შიდა აუდიტორთან</p>	<ul style="list-style-type: none"> » შეფასება აწარმოებენ თუ არა შიდა აუდიტორები უშუალო ფუნქციურ ანგარიშგებას აუდიტის კომიტეტის წინაშე და, არაპირდაპირ, მენეჯმენტის წინაშე ადმინისტრაციული საქმიანობისთვის » ჩართულობა შიდა აუდიტის რისკის შეფასებაში და აუდიტის გეგმებში » შიდა აუდიტის ფუნქციის წლიური შეფასების განხორციელება » შიდა აუდიტის პერსონალით დაკომპლექტების და ჩანაცვლების დაგეგმვის გარკვევა
<p>აღმასრულებელ პირთა ანაზღაურება</p>	<ul style="list-style-type: none"> » პერიოდული შეხვედრების ჩატარება ანაზღაურების კომიტეტთან მენეჯმენტის წახალისებასთან და დაკავშირებულ საკითხებთან მიმართებით » ანაზღაურების კომიტეტთან ერთად წახალისების სტრუქტურის ადეკვატურობის განხილვა და გარკვევა, ხელს უწყობს თუ არა ის თაღლითობის რისკის ზრდას » ყურადღების გამახვილება ოფიცრების და დირექტორების ანაზღაურებაზე კორპორაციული აქტივების გამოყენების ადეკვატურობის ჩათვლით
<p>ორიენტაცია და უწყვეტი განათლება</p>	<ul style="list-style-type: none"> » საბჭოს განათლებაზე რეაგირება კომპანიის კორპორაციული მართვის მითითებებში რეგულირების სტანდარტებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად » ახალი წევრების ორიენტაციის უზრუნველყოფა როგორც კომპანიის აღმასრულებელი პირების ისე დამოუკიდებელი აუდიტორის მონაწილეობით » უწყვეტი განათლების შეთავაზების განხილვა სპეციალიზებულ ან რეგულირებად დარგობრივ საკითხებთან დაკავშირებით » ერთი ერთზე და კომიტეტის დონეზე განათლების შეთავაზება

ძირითადი კითხვები, რომლებიც საბჭოს წევრებმა შეიძლება დასვან ფინანსური ანგარიშგებების დამტკიცების დროს: აღრიცხვის გარემო და პროცესი

- არის თუ არა ფინანსების და აღრიცხვის მიმართულება დაკომპლექტებული პროფესიონალი კვალიფიციური პერსონალის საკმარისი რაოდენობით? მაღალია თუ არა პერსონალის დენადობა?
- არის თუ არა ფინანსური დირექტორი ხელმისაწვდომი დისკუსიების დროს, მოუხელთებელი ხომ არ არის ის, თუ თავდაცვითი პოზიცია უკავია?
- როგორია პასუხი დირექტორებისთვის, რომლებიც ითხოვენ გონივრულ დამატებით ინფორმაციას? (მაგ. მოკლე პრეზენტაცია ძირითადი ელემენტების შესახებ და ძირითადი აღრიცხვის პოლიტიკის დასაბუთება და ძირითადი გამოთვლები)
- გავრცელებულია თუ არა დამოკიდებულება, რომ ფინანსური ანგარიშგების კონტროლი მნიშვნელოვანია? არსებობს თუ არა რამენაირი შიდა კონტროლის საკითხები, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს ფინანსურ ანგარიშგებებზე?
- არის თუ არა ფინანსური ინფორმაცია დროულად ხელმისაწვდომი?
- იყენებს თუ არა ბუღალტრული აღრიცხვის ფუნქცია არსებულ და ადეკვატურ ი.ტ. სისტემებს, რომლებიც კარგადაა ინტეგრირებული ბიზნესპროცესებში?

რეკომენდაციები ფინანსური ანგარიშგებების განხილვის მიდგომასთან დაკავშირებით

- ნუ ჩათვლით რომ გაზრდილი შემოსავლები და სუფთა მოგება ნიშნავს იმას რომ კომპანია უფრო მეტ ფულს იღებს. შემოსავლები შეიძლება შეფასდეს და ასახავდეს გაყიდვებს დისტრიბუტორებზე და არა საბოლოო მომხმარებლებზე.
- პირველად შეაფასეთ ფულადი ნაკადების ანგარიშგება, რადგან ის ასახავს თუ საიდან მოდის და საით მიედინება ფული. ინვესტიციების პროფესიონალები განსაკუთრებით არიან დაინტერესებულნი თავისუფალი ნაკადით, რომელიც ოპერაციებიდან მიღებული ფულადი ნაკადის და კაპიტალური ხარჯების სხვაობის ტოლია.
- შეაფასეთ ბალანსი გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავლის და მთლიანი აქტივების %-ის თვალსაზრისით
 - » განიხილეთ დარგობრივი ნორმები
 - » დააკვირდით საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებას
- » შეაფასეთ მოგება-ზარალის ანგარიშგება გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავლების და შემოსავლების %-ის თვალსაზრისით
- » შეისწავლეთ ინფორმაცია კომპანიის მოგების შესახებ

ძირითადი კითხვები, რომლებიც საბჭოს წევრებმა შეიძლება დასვან ფინანსური ანგარიშგებების დამტკიცების დროს: ფინანსური ანგარიშგებების შინაარსი

- შეიძლება თუ არა აზრის გამოტანა ფინანსური ანგარიშგებებიდან? არიან თუ არა ისინი მენეჯმენტის მიერ რეგულარული შიდა ანგარიშგების საშუალებით აღწერილი საქმიანობის შესაბამისი?
- შეგიძლიათ თუ არა იმ დასკვნების და გამოთვლების იდენტიფიკაცია, რომელთა მიმართაც შედეგები განსაკუთრებით სენსიტიურია? გქონდათ თუ არა დისკუსია მენეჯმენტთან აღნიშნულის შესახებ და როგორი იყო მათი მიდგომა?
- არის თუ არა ორგანიზაცია გადახდისუნარიანი და ასახულია თუ არა ეს ფინანსურ ანგარიშგებებში?
- შეფასების ძირითადი ღონისძიებები შეესაბამება თუ არა საბჭოს წლიურ ანგარიშში მოცემულ საქმიანობის განხილვას? (ე.ი. არა-GAAP ღონისძიებები)
- არის თუ არა დაკავშირებული მხარის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება ფინანსური ანგარიშგებების და საბჭოს წლიური ანგარიშის შესაბამისი?
- არის თუ არა ფინანსურ ანგარიშგებებში რისკის შესახებ გამჟღავნებული ინფორმაცია საბჭოს წლიურ ანგარიშში გამჟღავნებული მსგავსი ინფორმაციის შესაბამისი?
- არის თუ არა შენიშვნებში „სხვა“ ნაშთები, რომლებიც მნიშვნელოვანია?

აუდიტის კომიტეტის როლი ფინანსური ანგარიშგების პროცესში

- ფინანსური ანგარიშგებების სისწორის და ნებისმიერი ოფიციალური განცხადების მონიტორინგი ფინანსურ ეფექტიანობასთან დაკავშირებით
 - » მნიშვნელოვანი აღრიცხვის პოლიტიკა
 - » ბუღალტრული საპროგნოზო გათვლები
- შიდა კონტროლის შესწავლა და შეფასება ფინანსური ანგარიშგების სისწორის და რეალურობის უზრუნველსაყოფად და ყველა მოთხოვნასთან შესაბამისობის მისაღწევად
- რეკომენდაციების მომზადება საბჭოსთვის გარე აუდიტორთან ურთიერთობის შესახებ:
 - » დანიშვნა
 - » ხელახალი დანიშვნა და
 - » ანაზღაურება და გარიგების პირობები
 - » აუდიტორის დამოუკიდებლობის და ობიექტურობის შეფასება
 - » არააუდიტორული სერვისების პოლიტიკის შემუშავება და დანერგვა
 - » გარე აუდიტის და აუდიტის ხარისხის შეფასების შედეგების გარკვევა

გარე აუდიტი და მისი მნიშვნელობა

- გარე აუდიტის სარგებელი
 - » უნდა დაეყრდნოთ თუ არა აუდიტის ანგარიშს?
- აუდიტის ამოცანა
- აუდიტის სტანდარტები
- აუდიტის მიდგომები
- აუდიტორის ანგარიშგება და კომუნიკაცია

რა ძირითადი კომუნიკაცია უნდა აწარმოოს აუდიტორმა დირექტორთა საბჭოსთან და აუდიტის კომიტეტთან

- დაგეგმილი ფარგლების და სამუშაო დროის მიმოხილვა
- მნიშვნელოვანი მიგნებები აუდიტის შესახებ:
 - » აღრიცხვის პრაქტიკის, პოლიტიკის, გათვლების და ინფორმაციის გამჟღავნების შეფასება
 - » მნიშვნელოვანი სირთულეები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, სამუშაოების შესრულებისას
 - » მენეჯმენტთან განხილული მნიშვნელოვანი საკითხები
 - » წარმომადგენლობა
 - » სხვა საკითხები
 - » აუდიტორის დამოუკიდებლობა

გარე აუდიტის ხარისხის და აუდიტორის/აუდიტორული ფირმის ეფექტიანობის შეფასება

- ნებისმიერი საკითხი დამოუკიდებლობასთან და ობიექტურობასთან დაკავშირებით?
 - » ფირმის როტაცია
 - » პარტნიორის როტაცია
 - » არა-აუდიტორული მომსახურება
- როგორია კავშირი გარე აუდიტორს და აღმასრულებელი მენეჯმენტის ძირითად წევრებს შორის?
- ექვემდებარება თუ არა გარე აუდიტორი შემოწმების პროგრამას? თუ ასეა, რა ნაკლოვანებები აღინიშნა?
- როგორი იყო გარე აუდიტორის მიდგომა ფინანსურ ანგარიშგებაზე კონტროლის შეფასების მიმართ? თუ ნაკლოვანებები იდენტიფიცირებულია შიდა კონტროლში არის თუ არა ისინი შესწავლილი და მართული?
- აუდიტის ხარისხის ინდიკატორები